

ZOTERO A CITAČNÍ MANAŽERY

PRAKTICKÉ VYUŽITÍ

MARTIN KOŠŤÁL

Princip využití

Možnosti

Praxe

K čemu nám vlastně jsou citace a citování v odborném textu?

Proč citujeme?

„Kodifikace zdrojů poznání“

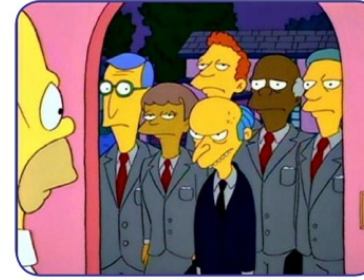

proč citujeme

I. protože nám to ukládá autorský zákon

Podle autorského zákona (121/2000 Sb.) máme povinnost uvést informace o zdroji, z něhož jsme převzali myšlenku. Je třeba přitom ale postupovat uvážlivě a rozlišovat, kdy se jedná skutečně o původní originální myšlenku někoho jiného a kdy jde o obecně či v příslušném oboru známou skutečnost.

Kupříkladu fyzik zmiňující ve své práci Archimedův zákon, který ale není předmětem jeho výzkumu, nebude uvádět odkaz na původní zdroj, protože jde nejen v rámci jeho oboru, ale i obecně zcela známou znalost již ze základní školy. Pokud by ale tato poučka byla předmětem jeho bádání (např. srovnání znění definic během staletí), již zdroje formulací uvést musí.

II. abychom podpořili naši argumentaci nebo doplnili vlastní myšlenku

Při tzv. argumentaci autoritou můžeme zesílit váhu našich myšlenek nebo závěrů odkazem na dřívější publikace napsané jinými odborníky, zvláště těmi obecně uznávanými ve svém oboru. Zároveň citujeme i proto, abychom vlastní myšlenku doplnili nebo naopak abychom ji dále rozvíjeli.

III. když polemizujeme s názorem jiného autora

Citujeme rovněž v případě, kdy se v rámci svého výzkumu snažíme něčí myšlenku vyvrátit. V takovém případě se nevyhneme tomu, abychom prostřednictvím doslovného citátu nebo parafráze (vlastními slovy stručně převyprávěná původní myšlenka) uvedli informaci, s níž míníme polemizovat.

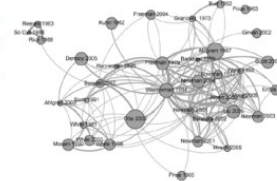
IV. umožníme ostatním identifikovat citované dílo

Správně vytvořenými odkazy na použité zdroje umožníme čtenářům našeho textu identifikovat dokumenty, z nichž jsme čerpali informace. Nejenže si tak může čtenář ověřit, zdali jsme informaci převzali správně, ale může si usnadnit práci při hledání informačních zdrojů k vlastnímu obdobnému tématu.

V. protože citační analýzou lze zkoumat dějiny a rozvoj vědy

Citování může být nápomocné i při zjišťování vazeb mezi jednotlivými autory, kdy a koho citovali. Lze tak kupříkladu sledovat, jestli nějaký výzkumný problém není jako v kruhu diskutován stále týmiž autory nebo kdo se daným výzkumem během dějin zabýval a kteří autoři na sebe výzkumem navazovali.

CITOVÁNÍ V PRAXI

Excelentně významná myšlenka (srov. *Přichystalová et al. 2019*).

Přichystalová, R. – Kalová, K. – Boberová, K. – Nováček, J. 2019: Břeclav – Pohansko IX. Pohřební areály z Jižního předhradí: archeologicko-antropologická studie, Brno: Masarykova univerzita (Břeclav-Pohansko, 9).

1. Průměrná bakalářská diplomová práce na ÚAM má cca 80 citovaných zdrojů literatury.
2. Další odborné práce (např. magisterské či doktorandské) mnohdy mají i o řád víc.
3. Vytvoření článku z diplomové práce mnohdy vyžaduje změnu citačního stylu i citační metody.

PRINCIP VYUŽITÍ

Citace je způsob kodifikace zdrojů -> systém(atizace) -> možnost strojového zpracování -> Let the computer do the boring stuff!

Je nutné vytvořit databázi zdrojů. K tomu je třeba mít specifický software.

MOŽNOSTI

Mendeley

Paperpile

ReadCube Papers

Zotero

Praxe

Z D R O J E

- Jak automatizovat citace skrz Zotero (MUNI LAW edition). Dostupné na youtube a pod adresou: https://www.youtube.com/watch?v=s8CM8-fVj4U&t=496s&ab_channel=Old%C5%99ichTristanFlorian%E2%80%93druh%C3%BDkan%C3%A1l
- Kratochvíl, J. 2014: Jak citovat. Brno. Knihovna univerzitního kampusu Masarykovy univerzity. Dostupné na: https://kuk.muni.cz/animace/eiz/pdf.php?file=publikacni_etika/citace.pdf
- Zotero odkaz na stažení: <https://www.zotero.org/download/>